

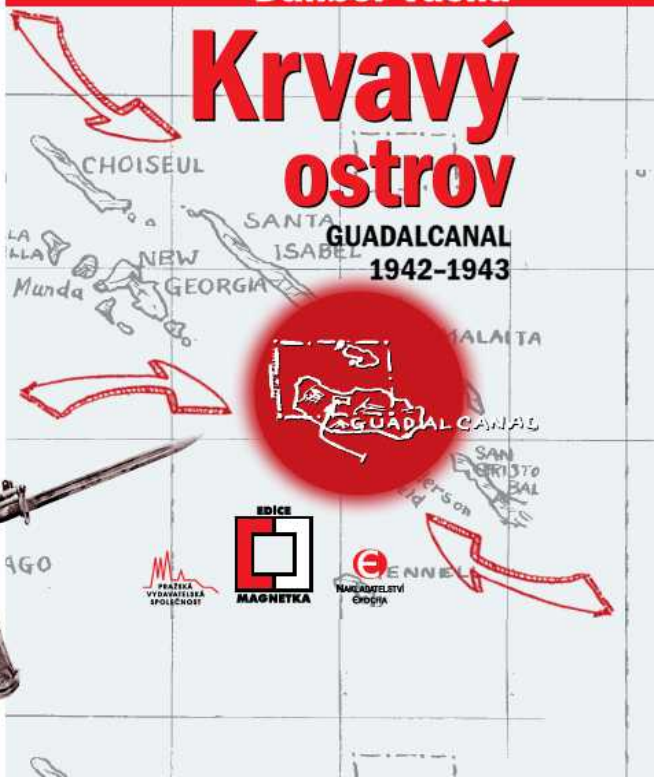

Dalibor Vácha

Krvavý ostrov

GUADALCANAL 1942–1943

EDICE MAGNETKA
PRAŽSKÁ VYDAVATELSKÁ SPOLEČNOST
NAKLADATELSTVÍ EUGENIA

EDICE
MAGNETKA

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

PRAŽSKÁ
VYDAVATELSKÁ
SPOLEČNOST

Dalibor Vácha

Krvavý ostrov

GUADALCANAL 1942–1943

NAKLADATELSTVÍ EPOCHA
PRAŽSKÁ VYDAVATELSKÁ SPOLEČNOST

Ediční rada Edice Magnetka:
prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc. (FF UK; Technická univerzita v Liberci)
doc. PhDr. Jan Halada, CSc. (FSV UK, Institut komunikačních studií)
prof. PhDr. Radek Fukala, Ph.D. (Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem)
PhDr. Jan Koura, Ph.D. (FF UK, Ústav světových dějin)
PhDr. Miloslav Martínek, CSc.
JUDr. František Čermák

Copyright © Dalibor Vácha, 2018
Cover © Vladimír Pfeifer, 2018
Photos © USMC Research Library, 2018

Czech edition © Nakladatelství Epocha, Pražská vydavatelská společnost, Praha 2018

ISBN 978-80-7557-151-9 (Nakladatelství Epocha)
ISBN 978-80-7250-791-7 (Pražská vydavatelská společnost)
ISBN 978-80-7557-623-1 (ePub)
ISBN 978-80-7557-624-8 (mobi)
ISBN 978-80-7557-625-5 (pdf)

Obsah

Úvod	9
Cesta na Guadalcanal	10
Obrazy válčících stran v očích protivníka	14
Generálka na Koru	17
Strážní věž na scéně	20
Guadalcanal	22
Boje na Tulagi	24
Obsazení Gavutu – Tanambogo	27
Letiště už není japonské	29
Noční děs a fámy	33
Pobřežní pozorovatelé v akci	36
Terén	41
Sami uprostřed ničeho	47
Goettgeho patrola	49
Vlastní letecké síly a boje s japonskými posilami	52
Krvavý hřeben	62
Bitva u mysu Esperance	71
Nová ofenziva	75
Bitva u Santa Cruz a co bylo dál	78
Každodenní život	86
Guadalcanal ve filmu	105
Závěr	108
Chronologie událostí	109
Seznam pramenů a literatury	112
O autorovi	115

Před svatým Petrem jednou stane,
na dosah bude jeho cíl:
Námořní pěšák hlásí příchod, pane!
Své peklo si již odkroutil.[1]

V originále:

And When he gets to heaven,
To Saint Peter he will tell;
One more Soldier reporting, sir.
I've served my time in Hell![2]

---

[1] Cit. dle: Robert LECKIE, *Sága druhé světové války*, Praha 2000, s. 510.

[2] Báseň přisuzována Jamesi A. Donahuovi, rota H, 2. prapor, 1. pluk, 1. divize námořní pěchoty.

Úvod

Není jednoduché se pouštět do tématu, které bylo již tolikrát zpracováno zejména v anglosaské vojenské historiografii, nicméně někdy je potřebné se i na notoricky známé historické události podívat novější optikou. Předkládaná kniha se mimo jiné intenzivněji zabývá každodenností bojových operací, která obvykle zůstává ve stínu spektakulárnějších leteckých či námořních střetnutí nebo snad drsnějších bojů pozemních, ale není o nic méně dramatická. Každodenností válečných konfliktů se zabývám posledních více než patnáct let, kdy jsem se plně ponořil do problematiky existence dobrovolnických československých formací za první světové války a za občanské války v Rusku.

Tato kniha představuje splnění dalšího mého neskromného snu, jako když jsem kdysi chtěl napsat válečný román (to se mi naštěstí povedlo již několikrát), vždy jsem totiž byl fascinován pacifickou válkou, hlavně operací, která se do dnešních dnů považuje za počátek konce japonské expanze. Knihy Miloše Hubáčka jsem četl mnohokrát a jejich očtené, napůl rozpadlé exempláře jsou stále nedílnou součástí mé knihovny,[3] k tématu jsem se vrátil se shlédnutím Malickovy *Thin Red Line* (*Tenká červená linie*, 1998) a nakonec to trvalo několik let, ale svou drobnou knížku o Guadalcanalu jsem napsal. Tady je.

[3] Zejména HUBÁČEK, Miloš, *Vítězství v Pacifiku,* Praha 1985.

Cesta na Guadalcanal

Události vedoucí k válce v Tichomoří, a tedy k operaci *Watchtower* (Strážní věž), mezi mužstvem nazývané spíše *Shoestring* (Tkanička do boty, narážka na to, jak tenká byla hranice mezi úspěchem a neúspěchem), jsou poměrně dobře popsány, přesto je vhodné je připomenout.

Japonsko v těžko uvěřitelném tempu obsadilo během zhruba šesti měsíců následujících po Pearl Harboru (7. prosince 1941) ohromnou oblast Tichomoří a Asie včetně Hongkongu, Malajsie, Singapuru, Barmy, Thajska, Filipín, Nizozemské východní Indie, ostrovů Guam a Wake, Nové Británie, kde byla důležitá základna Rabaul, a části Nové Guineje. Při udržení tohoto tempa byla brzy na řadě Austrálie a zapomínat nelze ani na bezprostřední ohrožení Indie. Jedná se o dobrou paralelu k německému postupu západní Evropou nebo popřípadě k prvním německým operacím proti Sovětskému svazu.

Šest měsíců hanby, tak se často nazývá období, kdy byli Spojenci (Američané, Britové, Holanďané, Novozélanďané a Australané) zatlačeni do hluboké strategické defenzivy a jejich ztráty narůstaly větším tempem, než se zdálo být možné. Množství lodí bylo potopeno, letounů sestřeleno nebo zničeno na zemi, nemluvě o desetitisících zabitých a zajatých příslušnících pozemních sil. Japonci se zdáli být neporazitelní, nezastavitelní, vznikal obraz nejlepších vojáků světa, co všechno vydrží, který přežíval (protože nebyl zase tak virtuální) ještě dlouho poté, a možná přežívá do dneška.

Prvním záblesk logické spojenecké touhy po odporu byl tzv. Doolittlův nálet na Tokio z 18. dubna 1942, který znamenal důležitou morální vzpruhu a velký symbol, ale z čistě vojenského hlediska pochopitelně nálet šestnácti B-25 B Mitchell nemohl mít sebemenší efekt. Asi nejděsivější byla pro Japonce skutečnost, že nepřátelské bombardovací letouny mohly dosáhnout císařského paláce, to pro ně bylo dosud zcela nepředstavitelné.

USA kvůli Pearl Harboru 7. prosince 1941 vstoupily do světové války (11. prosince téhož roku se ocitly ve válečném stavu s hitlerovským Německem), čemuž se nemalá část americké veřejnosti do té doby zuřivě bránila. Rozpory v americké politice však vyhlášením války neskončily. Existovala silná klika prosazující soustředit se pouze na pacifické válčiště, druhá klika upřednostňovala zase válčiště atlantické, tedy evropské a africké. Rychle se ukázalo, že politicky bude výhodnější soustředit se na atlantické bojiště, ale už jen z hlediska amerického veřejného mínění (o strategické situaci nemluvě) nebylo možné Pacifik ignorovat. Zpočátku bylo klíčovým úkolem v Tichomoří zpomalit a popřípadě zastavit japonský postup, Američanům nezbylo nic jiného než využít výhradně námořních sil, v zimě 1941–1942 a na jaře 1942 neměli v Tichém oceánu pozemní síly a přepravní kapacity, aby se mohli pustit do jakýchkoli vyloďovacích operací.

Zásadním střetnutím hladinových plavidel se ukázala být bitva v Korálovém moři ve dnech 4.–8. května 1942, která souvisela s americko-australskou snahou zastavit japonský postup v oblasti Port Moresby na Nové Guineji. Na první pohled se zdá, že poraženi byli Američané, vždyť přišli o letadlovou *USS Lexington* a druhá *USS Yorktown* byla poškozena. Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že bitva obrátila japonské invazní loďstvo zpět na sever, a tak zachránila Port Moresby a zásadním způsobem přispěla k odvrácení pozvolna se blížící invazi do Austrálie. Současně japonské námořní letectvo přišlo o mnoho vycvičených leteckých posádek, které se nedařilo kvůli nedostačujícímu programu nahradit. Obě japonské letadlové lodi *Šókaku* a *Zuikaku* byly poškozeny a vyřazeny na dlouho z činné služby.

Pomyslným bonusem pro Američany byla skutečnost, že Japonce o několik měsíců později překvapilo objevení se *USS Yorktown* (považovali ji totiž za zničenou), jejíž poškození američtí dokaři v Pearl Harboru opravili v rekordně rychlém čase. A *USS Yorktown* tak mohla být nasazena u Midway (boje probíhaly ve dnech 3.–7. června 1942), kde sice šla loď ke dnu, ale přispěla k porážce japonského loďstva a jeho leteckých sil. Ke dnu se tehdy poroučely čtyři japonské letadlové lodě (*Kaga*, *Akagi*, *Sorjú* a *Hirjú*) a v bojích na obloze bylo sestřeleno téměř 350 letounů, opět včetně nenahraditelných posádek.

Bitva o Midway znamenala začátek obratu na moři a ve vzduchu, a v té době již bylo rozhodnuto, že Američané, respektive Spojenci, se Japoncům postaví také na pevnině. Tvrdě se již bojovalo na Nové Guinei (této problematice bude věnována jedna z dalších knih edice Magnetka), ale bylo třeba zakousnout se do prostorů, které již Japonci drželi a odkud hodlali ohrozit spojenecké zásobovací trasy, popřípadě nástupní prostory pro široce koncipovanou ofenzivu.

Místo, kde k tomu mělo dojít, se nakonec nevybíralo dlouho. Průzkumné síly v místě (hlavně tzv. *coastwatchers*, tedy pobřežní pozorovalé, o kterých bude ještě řeč) společně s dešifranty přinesli alarmující zprávu, že na ostrově Guadalcanal (o rozloze asi pět tisíc kilometrů čtverečních) v Šalomounových ostrovech nepřítel připravuje stavbu vojenského letiště na místě bývalých plantáží. Zprovoznění takového letiště by pro Američany a Australany zkomplikovalo již takto nepříznivou strategickou situaci v oblasti. Bylo rozhodnuto. Fotografie z průzkumných letounů vyvolaly pozdvižení a muselo se něco udělat, a to co nejrychleji. Zdálo se totiž, že ranveje i technické zázemí letiště jsou téměř hotové. Jak dlouho bude Japoncům trvat, než vše dokončí a zprovozní? Je nutné podotknout, že předtím se za cíl uvažované invaze považoval ostrov Tulagi, bývalé britské oblastní administrativní centrum (kromě jiného se tam nalézalo i kriketové hřiště, kde se budou Japonci zuřivě bránit). Tulagi bylo také původně považováno za strategicky důležitější díky tamnímu kvalitnímu přístavu.

Tulagi Spojenci tu a tam bombardovali ze vzduchu již v předchozích týdnech, nejčastěji tamní přístaviště „navštěvovaly" americké létající pevnosti B-17, ale ty spíše tamější japonskou posádku znepokojovaly, než aby jí pravidelně působily větší ztráty na mužstvu a materiálu.

K vylodění vybrali stratégové 1. divizi námořní pěchoty, byla vlastně jediná v dosahu určeného válčiště. Jednalo se o dobrou formaci se slušným základním výcvikem, přesto obavy vzbuzovala její bojová nezkušenost. Potíže také představoval fakt, že jednotlivé formace nebyly secvičené dohromady a pochybovalo se stejně o fyzičce mariňáků po dlouhé plavbě z USA. Jejich velitel Alexander Archer Vandegrift (1887–1973) sice využil stávek novozélandských přístavních dělníků, takže jejich práci museli zastat jeho muži, přesto

se obával, že dlouhá doba strávená nečinností na transportních lodích bude mít na jejich fyzickou připravenost značný dopad. Při komunikaci s nadřízenými rezolutně požadoval další měsíce (až půl roku) rozšiřovacího výcviku, pochopitelně jeho požadavek ignorovali a posunuli datum vylodění o pouhý týden.

Obrazy válčících stran v očích protivníka

Američtí generálové se báli skutečnosti, že nezkušení američtí mariňáci se postaví japonským elitním jednotkám, které v předchozích měsících vítězily, vítězily a vítězily. Před válkou se Američané a Angličané Japoncům a jejich válečnickým schopnostem v moderní válce pouze smáli, *vědecky* dokazovali, že Japonci nemohou být dobrými piloty, že jsou fyzicky i psychicky méněcenní. Tento názor se však obrátil během šesti měsíců hanby v pravý opak, Američané se dříve vysmívaných Japonců obávali, a to více, než by bylo třeba. Výcvik a výuku jednotek vybraných k obojživelné operaci naplňovaly děsivé zkazky o japonských schopnostech, o tom, jak jsou vynikající střelci ze zálohy, jak úžasně se dokáží zamaskovat v džungli. Kolovaly skutečné i vymyšlené *poznatky* z bojišť v Malajsii, kde se anglické koloniální jednotky staly kořistí japonského blitzkriegu. Vždyť „ty žluté opice" obsadily údajně nedobytné pevnosti Hongkong a Singapur a smetly spojenecká letectva z oblohy.

Historik Robert Leckie použil jeden z dobový materiálů: „Pan Moto [označení japonského vojáka – pozn. D. V.] uplave mnoho mil pod vodou, přičemž dýchá dutým stéblem rákosu, dokáže se neslyšně proplížit džunglí v botách s gumovou podrážkou, umí šplhat po stromech jako opice a často se přiváže ke kmeni a bojuje z koruny stromu. Je rafinovaný, schopný nastražit past z těl svých kamarádů a často vykřikuje anglicky, aby neopatrné vlákal do pasti. V noci japonští vojáci odpalují spojené rozbušky, aby předstírali množství kulometů a vyděšené protivník tak zahnali před své pozice. A instrukce končila tím, že tito silní a stoičtí Asiaté, kteří mučí a vraždí ve jménu císaře – o němž věří, že je božský – jsou schopni nesmírně dlouhých pochodů a dokáží jíst méně a snášet více, než

kterýkoliv jiný voják na světě…“[4] Mariňáci se měli záhy přesvědčit o houževnatosti „pana Moto“ na vlastní kůži. Pravda o japonském vojáku neležela zase až tak daleko od výše uvedené citace, jenže ani americký voják nebyl neschopný.

Americký historik John W. Dower v ceněné knize *War Without Mercy* (*Válka bez slitování*) analyzoval pohled Američanů na Japonce před válkou a s počátkem ozbrojeného konfliktu. Došel k závěru, že tento obraz se rychle převrátil, z představy neschopného, vyděšeného nebožáka v mizerné uniformě, se špatnou výzbrojí, který se bojí válčit v džungli a v noci, se stal výše uvedený japonský nadčlověk. Japonci v očích a myslích Američanů byli jak opice, tak současně nadlidé ovládající nadpřirozené síly, s neustávajícím sexuálním apetitem, nemluvě o touze spojit pod vlastním praporem asijské „podlidi“ a pak společně zničit západní svět a kulturu. Hysterie pramenící z porážek ústila do děsu z vylodění japonských vojsk na západním pobřeží USA. Na podobný proces nahlížení na nepřítele Dower poukázal i na druhé straně fronty, neboť také Japonci bojovali poměrně dlouho s velmi nepřesnou představou toho, jaký je ve skutečnosti jejich nepřítel, a co je jeho cílem.[5]

Proces vytváření obrazu nepřítele pokračoval samozřejmě ve výcviku a při *ideologické přípravě*, docházelo k dehumanizaci nepřítele, často se používalo lovecké terminologie. Metafora lovu známá i z jiných válek, popřípadě přirovnávání nepřítele k démonům (používané Japonci) či škodlivé zvěři a parazitům (Američany), k dehumanizaci pouze přispívaly.

Co měly obě strany společného? Vojáci obou velmocí se domnívali, že bojují za dobro svého státu a světa, v obou propagandách se pacifická válka interpretovala jako boj mezi dobrem (my) a zlem (oni). Tento obraz podporovala třeba i tvorba kreslených vtipů nebo

[4] Cit. dle: LECKIE, R., c. d., s. 433–434.

[5] DOWER, John W., *War Without Mercy. Race and Power in the Pacific War,* New York 1987. Jedním z hlavních ponaučení pro Američany z Guadalcanalu bylo: „Japonci nejsou nadlidé. Mají stejná omezení jako my. Mají jen výhodu zkušeností. Se správným výcvikem jsou Američané lepší, jelikož naši lidé myslí jako jednotlivci…“ *Fighting on Guadalcanal,* Quantico 1991, s. 19.

zejména v USA po celou války často promítané a notoricky známé dokumentární (někdy možná spíše pseudodokumentární) snímky série *Why We Fight* (*Proč bojujeme*), pod nimiž byl podepsán oceňovaný hollywoodský režisér Frank Capra (1897–1991).

Generálka na Koru

Vrchní velení amerického námořnictva v Tichomoří logicky požadovalo v souladu s Vadegriftovým názorem *generálku* vyloďovací operace. US Navy totiž nikdy předtím v historii nepodniklo žádnou podobnou operaci, tedy podobnou hlavně v rozsahu.

Před samotným vyloděním na Šalamounových ostrovech tak proběhl mezi 28. a 31. červencem nácvik na ostrově Koro v souostroví Lomaiviti severovýchodně od Fidži, zhruba tisíc kilometrů od místa, kde mělo dojít k prvnímu velkému střetu amerických a japonských pozemních sil. Operace byla známa pod kódovým označením *Dovetail* a předem by se dalo říci, že už výběr testovacího prostoru se zdál mnoha mariňákům včetně velitelů unáhlený, souhlasil s nimi i kontradmirál Richard K. Turner (1885–1961), velící důstojník vyloďovacích plavidel.

O operaci *Dovetail* toho moc, na rozdíl od samotného vylodění na Guadalcanalu, napsáno nebylo. Není divu, námořnictvo se nikdy nechlubilo tak mizerně naplánovanými a stejně mizerně provedenými operacemi, proto k ní ani není mnoho pramenů.[6] Možná není od věci se na *Dovetail* podrobněji podívat, skoro se totiž jedná o seznam nadějí a zmařených plánů.

Původně se počítalo, že plavidla stráví na místě týden a cvičení budou dvě, nepovedlo se. Důstojníci poslaní na vytipované Koro s předstihem sice hlásili, že prostor je pro podobnou akci nevhodný, ale nepovedlo se jim v té rychlosti vybrat v blízké oblasti nic lepšího. Na ostrově Koro se po dohodě s britskou koloniální správou stáhli domorodci z vesnic v blízkosti vyloďovacích pláží a tři vybrané prostory měly simulovat Beach Red (vylodění na Guadalcanalu), Beach Blue (operace na Tulagi) a konečně

[6] Ty nejdůležitější prameny byly vytěženy v textu: BARTSCH, William H., *Operation Dovetail. Bungled Guadalcanal Rehearsal. July 1942,* in: The Journal of Military History, roč. 66, č. 2, 2002, s. 443–476.

Beach Green (obsazení Gavutu). Bojová plavidla vypálila několik set ran z děl, ale jejich výkony rozhodně nebyly hodnoceny v superlativech.

Potíže působily korálové útesy a pouze třetina zamýšlených jednotek skutečně vystoupila na pevnou půdu, k nácviku vykládání materiálu a zásob vůbec nedošlo. Přítomní velitelé byli prý zcela konsternováni zmatkem, kdy se vyloďovací čluny naprosto nekoordinovaně motaly nejen okolo nákladních plavidel, ale po celou cestu k pevnině. Několik vyloďovacích člunů bylo zničeno, spousta poškozena, přesná čísla však nemáme k dispozici, čísla v poznámkách pamětníků se pohybují mezi dvěma a dvaceti zničenými, opuštěnými čluny. Pomyslnou poslední kapkou pak byl fakt, že dvě transportní lodě (a ještě jedna doprovodná) se operace *Dovetail* vůbec neúčastnily, nepovedlo se jim včas dorazit na shromaždiště.[7] Tento fakt *pouhých* tří chybějících plavidel při všeobecných zmatcích se nakonec paradoxně vnímal jako úspěch.

Mariňáci měli vystoupit na pláže s nákladem 70 liber (asi 32 kilogramů) každý, náklad byl pak pro *ostré* akce na Guadalcanalu navýšen na více než čtyřiaosmdesát (38 kilogramů). Jediným pozitivem nácviku se tak ukázalo, že si mariňáci poprvé v životě zkusili přestup z transportních lodí do člunů, šplhalo se po neohrabaných sítích ze silných lan spuštěných z boků nákladních plavidel. Část mužů se na pevninu ani nedostala, další na suché zemi strávili pouhých několik hodin, ale stovky jich měly přežít na Koro noc. Tuto noc si mariňáci zorganizovali po svém, v opuštěných vesnicích nakradli drůbež, kozy, prasata a vesele na pláži grilovali hluboko do noci.

Místní se po návratu do vesnic nestačili divit škodám po ostřelování – velkou úhonu utrpěly jejich zeleninové zahrady, na pláži nalezli dočista obrané kosti svého domácího zvířectva, a navíc mariňáci vykradli i chatrče, kde si samolibě přivlastnili mnohé předměty jako suvenýry. Domorodci měli slíbené odškodnění, ale prý dostali nakonec pouze jeho část. William H. Bartsch, autor objevné studie o operaci *Dovetail,* navštívil Koro desítky let po Vandegriftových

[7] JOHNSON, Wiliam Bruce, *The Pacific Campaign in World War II. From Pearl Harbor to Guadalcanal,* New York 2006, s. 155n.

chlapcích a dozvěděl se od náčelníka, že místní dodnes nedostali odškodnění v takové výši, jaké jim bylo přislíbeno.[8]

Těžko po letech soudit, zda omylem, nebo úmyslně zůstala na Koro po odplutí Turnerových lodí hned trojice mariňáků. Strávili několik dní u pohostinných domorodců a posléze se přihlásili tamním úřadům, dohnali kamarády až na Guadalcanalu 22. srpna 1942 a není úplně jisté, jak se jim to povedlo.

Generál Vandegrift označil v pamětech výsledek cvičení za „úplný průšvih" a přímo na místě prý jevil známky zoufalství.[9] Ani námořní kapitáni a admirálové v čele s Frankem Jackem Fletcherem (1885–1973), velitelem Task Force 61 určené jako lodní doprovod transportů, a Richardem K. Turnerem, velitelem právě těch transportů, nehýřili nadšením a označovali výkony lodních dělostřelců a koordinaci plavidel za jednoduše tragické.

Po odplutí z kotvišť u Koro byla každá vteřina věnována výcviku a jeho prohlubování, Turner byl na své lidi tak tvrdý, že očitý svědek a účastník guadalcanalského vylodění generál Merrill B. Twining posléze tvrdil, že nikdy v životě neviděl tak hladce a skvěle provedený výsadek jako na plážích Guadalcanalu.[10] I Fletcher tlačil na zlepšení výkonu dělostřelců na křižnících a torpédoborcích.

Subalterní důstojníci a mužstvo se o skutečném cíli útoku dozvědělo až v Den D mínus 3, ale to jméno jim stejně nic moc neřeklo, pořádně nevěděli, kde jsou Šalomounovy ostrovy, o Guadalcanalu, Tulagi, Gavutu a Tanambogu nemluvě, ale alespoň to ukončilo většinu divokých fám, které kolovaly po palubách a v podpalubí transportních lodí. V noci ze 6. na 7. srpna 1942 dorazilo k do té doby fakticky neznámému ostrovu jménem Guadalcanal celkem 82 plavidel – bojových, nákladních i doprovodných. Již od 30. července byly japonské cíle na Guadalcanalu a na Tulagi cílem intenzivnějšího bombardování létajícími pevnostmi B-17.

[8] BARTSCH, W. H., c. d., s. 476.
[9] Tamtéž, s. 469.
[10] TWINING, Merrill B., *No Bended Knee. The Battle for Guadalcanal,* New York 2004, s. 66.

Strážní věž na scéně

Dne 7. srpna 1942 vyvrcholilo rychlé a současně náročné plánování odvážné operace ve vylodění na ostrově Guadalcanal, americké velení i námořní pěšáci samotní očekávali tvrdý odpor japonských jednotek, ale k jejich překvapení se téměř nekonal. Po rozsáhlém leteckém i dělostřeleckém bombardování se od nákladních lodí odlepila vyloďovací plavidla. Dle následného zhodnocení nebylo ostřelování ani bombardování efektivní, jako příklad zvláště špatného výkonu dělostřelců se udává Tulagi, kde japonským obráncům granáty vystřelené z amerických bojových lodí téměř neublížily. Na obranu kanonýrů je nutné podotknout, že kvůli špatnému průzkumu fakticky nevěděli, kam mají střílet.

Cestu konvoje k Šalamounovým ostrovům kryla nízká oblačnost, nicméně noc před akcí se vyčasilo a vojáci se probudili do krásného dne. K snídani dostali dle pamětníků slušný stejk, ne všichni ho však snědli, nervozita už s nimi dělala své. Plavidla zakotvila 900 yardů (asi 820 metrů) od pláží a jejich posádky nervózně vyhlížely nepřátelské letouny, popřípadě bojové lodě. Je faktem, že vylodění bylo zpočátku velmi poklidné, proti Američanům nestálo ani moře, vykládací sítě tak mohly být spuštěny z obou stran nákladních lodí a přesun vojáků na suchou zem probíhal ještě rychleji, než se očekávalo, u každé transportní lodi se nakládaly hned čtyři čluny najednou. Dobré počasí a klidné moře také znamenalo, že při naloďování do člunů nespadlo mnoho mužů do vody a nedocházelo k velkému počtu nepříjemných zranění, kdy byl mariňák přimáčknut mezi člunem a transportem.

Vyloďovací síly zde ve velkém nedisponovaly plavidly se sklopnou výstupní rampou známou z pozdějších obojživelných operací, muži museli ze člunů u břehu seskakovat přes jejich boky, což je pomalejší, neohrabanější a nebezpečnější. Jednalo se o dřevěné čluny s tupou špičkou typu Andrew Higgins s kapacitou šestatřiceti mužů, kteří cestou k pláži opět trpěli mořskou nemoci. Nejmodernější

vyloďovací technikou bylo nedostatečné množství obojživelných traktorů LVT-1 (Landing Vehicle Tracked) zvaných aligátory, ty však také neměly přední spouštěcí rampu. Ještě v průběhu operací mariňáci LVT-1 vylepšovali montováním kulometů a navařováním ocelových plátů, vždyť jim předtím přezdívali také Large Vulnerable Target (Velký Zranitelný Cíl).[11]

Bojové operace ležely na bedrech mírně posílené 1. divize námořní pěchoty pod velením generálmajora Alexandera Vandegrifta. Jeden z novinářů doprovázejících výsadkové vojsko generála popsal následovně: „Když jsem se poprvé setkal s generálem Vandegriftem, byl to plešatící muž střední velikosti (5 stop a 8 a ½ palce, pro přesnost), modrooký, s pravidelnými rysy a výraznou bradou s dolíčkem. Tehdy mu bylo padesát a jeho ostrou bradu mu poněkud zjemňoval podbradek. Hovořil s přízvukem své rodné Virginie."[12] Posléze se ukazovalo, že se jednalo o vynikající výběr, mimo jiné se mu dařilo skvěle držet morálku důstojnického sboru, což se pochopitelně přenášelo také na mužstvo.

Divizi posílil 1. výsadkový prapor (tzv. *Paramarines*), který 7. srpna 1942 obsadil ostrůvek Gavutu, a speciální oddíl 1st Marine Raiders (úderníci), těm velel proslavený Merrit A. Edson, zvaný Red Mike (1897–1955, mimochodem veterán nepravidelné války v Nikaragui), a v Den D měli obsadit ostrůvek Tulagi. Součástí výsadku na Guadalcanalu byl 3. obranný prapor zahrnující pobřežní dělostřelectvo a 90 mm protiletadlové kanóny, které posléze tvořily páteř protivzdušné obrany Hendersonova letiště. Mariňáci 1. divize námořní pěchoty netušili, že nakonec stráví na ostrově čtyři děsivé měsíce plné bojů, strachu a nemocí.

[11] JOHNSON, W. B., c. d., s. 169.

[12] MERILLAT, Herbert C., *Nezapomenutelný Guadalcanal,* Praha 2007, s. 30.